

Dahiliye Yoğun Bakım Hastalarının Düşme Riski Açısından Değerlendirilmesi

Mustafa Volkan Demir¹, İbrahim Taycı¹, Hüseyin Yıldız¹, Tuba Öztürk Demir²

¹ Malatya Devlet Hastanesi, İç Hastalıkları Kliniği

² İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı

Özet

Amaç Çalışma Malatya Devlet Hastanesi Dahiliye Yoğun Bakım Ünitesinde yatan hastaların düşme riskinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Method: 2 aylık süre boyunca dahiliye yoğun bakım ünitesine yatan tüm hastalar çalışmaya dahil edilmiştir. İtaki Düşme Riski Ölçeği kullanıldı. Elde edilen verilerin istatistik analizi, SPSS for Windows 18.0 programında yapıldı.

Bulgular: Çalışmamızda toplam 87 hasta mevcuttu. Ortalama yatış süresi 5.36 gündü. Ortalama hasta yaşı 67,9 idi. İtaki düşme riskine göre yüksek riskli hasta sayısı oranı %66.6 idi. Hasta yaşının 65 üzerinde olması ile düşme riski arasında anlamlı ilişki saptandı. Serebrovasküler hastalık tanısı nedeniyle yatan hastaların tamamında yüksek düşme riski saptandı. İntoksikasyon nedeniyle yatan hastaların hiçbirinde yüksek düşme riski saptanmadı.

Sonuç Çalışmamızda görüldüğü gibi düşme riski yüksek olan hasta oranı oldukça yüksektir. 65 yaş üzerinde olma, serebrovasküler hastalık tanısı alma yüksek düşme riski ile ilişkilidir. Bu hasta grubunda düşme riski açısından özellikle dikkat edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Düşme riski, Yatan Hasta, Dahiliye Yoğun Bakım.

Abstract

Introduction: This study was conducted to determine the risk of falling for the patients of Malatya State Hospital, Department of Internal Medicine Intensive Care Unit .

Method: The sample of this descriptive study consists of the all inpatients (n=87) of internal medicine intensive care unit . Itaki Falling Risk Scale was used to determine falling risk. Statistical analysis of the data obtained are made by using SPSS for Windows 18.0 program.

Results: 87 patients were included. The mean hospital stay was 5.36 day. Mean age was 67.9 year old. The proportion of the patients with falling risk was 66.6%. There was statistical relationship being older than 65 years old and high falling risk. High falling risk was revealed in all of patients with cerebro vascular disease. No high falling risk was revealed in the patients with intoxication.

Conclusion: As seen in our study, The proportion of patients with risk of falling is very high. Being older than 65 years old and diagnosis of cerebro vascular disease were related with high falling risk. This group of patients should be considered, especially in terms of the risk of falling.

Keywords: Falling Risk, Inpatient, Internal Medicine Intensive Care Unit.

Giriş

Düşme, bireyde yaralanma ve fonksiyon kayıplarına neden olarak hastanede kalış süresinin uzamasına, tedavi maliyetinin artmasına, yaşam kalitesinin azalmasına aynı zamanda hasta ve hastane personeline anksiyete ve korku gelişmesine neden olmaktadır¹. Hastaneye yatan her 1000 hastadan en az 2.6- 13'ünün düştüğü ifade edilmektedir^{2,3}. Ülkemizde yapılan çalışmalarda yattığı kliniğe göre malnütrisyon oranları %3,9 ile %52 arasında değişmektedir. Düşme riski ve malnütrisyonun yatan hastalardaki öneminden dolayı dahiliye yoğun bakımda yatan hastaların nütrisyonel ve düşme riski açısından değerlendirilmeyi amaçladık.

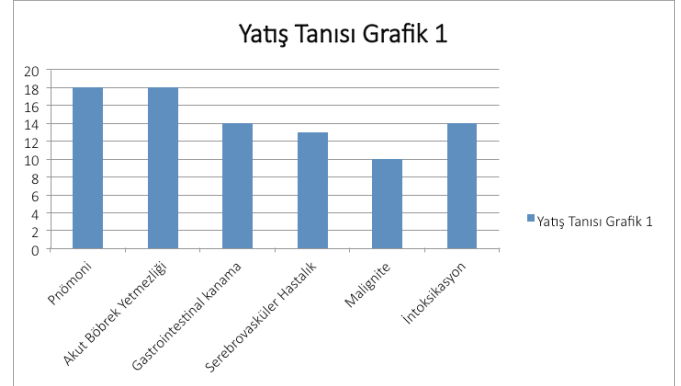
Metod

1 Haziran 2016 ile 31 Temmuz 2016 tarihleri arasında dahiliye yoğun bakım servisine yatırılan tüm hastalar (87 hasta) çalışmaya dahil edildi. Hastaların demografik verileri kaydedildi. Yatışının birinci günü düşme riskini değerlendirme amacıyla İtaki Düşme Riski Ölçeği kullanıldı. İtaki Düşme Riski Ölçeği puanı 5 ve üzerinde olan hastalar düşme riski yüksek olarak değerlendirildi. Düşme riski yüksek olan hastalarda gerekli tedbirler (hasta tespiti, yatak bariyer önlemleri) alındı. Sedasyon yapılmadı. Elde edilen verilerin istatistik analizi, SPSS for Windows 18.0 programında yapıldı.

Bulgular

Çalışmamızdaki toplam 87 hasta cinsiyete göre incelendiğinde kadın hasta sayısı 53, erkek hasta sayısı 34 idi. En küçük hasta yaşı 18; en büyük hasta yaşı 100 olup ortalama hasta yaşı 67,9 idi. Ortalama yatış süresi 5.36 gündü. Yatan hastaların yatış tanısına göre dağılımı Grafik 1' de sunulmuştur. İtaki düşme riski ölçeğine göre en yüksek düşme riski oranı %100 ile Serebrovasküler hastalık tanısı alan hasta grubunda görülürken, en düşük düşme riski oranı %0 ile intoksikasyon tanısı alan hasta grubunda idi.

İtaki düşme riskine göre yüksek riskli hasta sayısı 58 (%66.6) idi. Düşme riski ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki saptanmadı. Hastaların 65 yaş üzerinde olması ile düşme riski arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulundu.($p \leq 0.05$). Serebrovasküler hastalık tanısıyla düşme riski arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulundu ($p \leq 0.05$). Hastalarımızın yatışı sırasında hiç düşme olayı yaşanmadı.

Tartışma

Düşmeler hastanelerde, hasta güvenliğini olumsuz etkileyen ve çok sık karşılaşılan olaylardır. Düşme sonrası yaşanan yaralanma ve fonksiyon kayıpları hastanede kalış süresini uzatmaktadır. Düşmeler, tedavi maliyetlerinin yükselmesinin yanı sıra hasta, hasta yakını ve sağlık personellerinin anksiyete yaşamasına neden olmaktadır. Düşmelerin neden olduğu bu sonuçlar, düşme riskinin belirlenmesi ve önlenmesinin önemini ortaya koymaktadır^{4,5}.

Savcı ve ark. tarafından yatan hastaların düşme riskini belirlemeye yönelik yapılan çalışmada, 61 ve üzeri yaş grubunda yer alan hastaların %56.52'sinin düşme riskinin yüksek olduğu bildirilmektedir⁴. Ege üniversitesinde yapılan çalışmada yüksek hasta yaşı ile düşme riski arasında ilişki bulunmuştur⁵. Bizim çalışmamızda ortalama hasta yaşı 67.9 tespit edilmiş olup hastalarımızın %66.6'sında düşme riski yüksek saptanmıştır. Ayrıca çalışmamızda 65 yaş üzeri hasta yaşı ile düşme riski arasında ilişki bulunmuştur. İleri yaş hastalara hizmet verilmesi sırasında düşmeyi önlemek üzere koruyucu temel güvenlik önlemlerinin alınmasının ve hasta/hasta yakınlarının eğitimlerinin önemini arttırmaktadır^{3,6}.

Daha önce yapılmış çalışmalarda düşme riski yüksek olan hasta oranı %67.6, %73.9, %74.8 olarak tespit edilmiştir⁴. Mollaoğlu M. ve ark. tarafından yapılan çalışmada dahili kliniklerde yatan hastalarda düşme riskinin %60 yüksek olduğu belirtilmiştir⁷. Bizim çalışmamızda hastalarımızın %66.6'sında düşme riski yüksek saptanmıştır.

Yapılan çalışmalarda cinsiyet ve düşme riski açısından farklı so-

nuçlar görülmektedir. Hendrich II düşme riski ölçeğinin skora bölümünde erkek cinsiyeti risk faktörü olarak görülmektedir^{8,9}. Ege üniversitesinde 2014 yılında yapılan çalışmada erkek cinsiyet ile yüksek düşme riski düzeyi arasında anlamlı bir ilişki görülmüştür⁵. Bizim çalışmamızda cinsiyet ile düşme riski arasında ilişki saptanmadı.

Serebrovasküler hastalık tanısı ile yatan hasta grubunda düşme riski oranı %100 tespit edilmiştir. Literatürde bu hastaların düşme riski ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır; ancak bu hasta grubunda ortaya çıkan bilinç bozukluğu, denge kaybı, ajitasyon gibi faktörlerin İtaki Düşme Riski Ölçeğinde kriter olarak kullanılması bu oranın yüksek olmasına neden olmaktadır. İntoksikasyon nedeniyle takip edilen hasta grubunda İtaki düşme riski ölçeğine göre hiçbir hastada yüksek risk saptanmamıştır. Çalışmamızda bu hastaların genç hasta olması (18-35 yaş arasında) ve bilinçlerinin açık olması düşük riski sağlamaktadır.

Sonuç

Hastanede yatan hastalarda düşme önemli bir problemdir. Önceki çalışmalarda ve bizim çalışmamızda görüldüğü gibi düşme riski yüksek olan hasta oranı oldukça yüksektir ve yaşlı hastalarda bu risk artmaktadır. Düşmenin engellenmesi açısından düşme riski ölçekleri ile yüksek riskli hastalar tespit edilmeli ve gerekli tedbirler alınmalıdır.

Kaynaklar

1. Tunçay Uz, Özdiñler R, Erdiñler D. Geriatrik Hastalarda Düşme Risk Faktörlerinin Günlük Yaşama Etkileri ve Yaşam Kalitesine Etkisi, Turkish Journal of Geriatrics, 2011; 14, 245-252.
2. Berke D, Aslan Eti F. Cerrahi Hastalarını Bekleyen Bir Risk: Düşmeler, Nedenleri ve Önlemler, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2010;13:27-34.
3. Oliver D, Daly F, Martin F C, Marion E, Mcmurdo T. Risk Factors And Risk Assessment Tools For Falls In Hospital In-Patients: A Systematic Review, Age and Ageing, 2008; 37,248–250.
4. Savcı C, Kaya H, Acarođlu R, Kaya N,Bilir A, Kahraman H, Gökerler N. Nöroloji Ve Nöroşirürji Kliniklerinde Hastaların Düşme Riski Ve Alınan Önlemlerin Belirlenmesi, 22. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 2009; 2,3.
5. Vildan Tanıl, Yurdanur Çetinkaya, Vesile Sayer, Demet Avşar, Yeliz İskit. Düşme Riskinin Değerlendirilmesi. Sağlık Akademisyenleri Dergisi 2014;1:21-26
6. Çapacı K. İnmede Düşme Ve Kırıklar. Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi, 2007;53, 7-10.
7. Mollaoğlu M. Dâhili Kliniklerde Yatan Bireylerin Düşme Riski ve Alınan Önlemlerin İncelenmesi, TAF Preventive Medicine Bulletin, 2013; 12,27-34 .
8. Bueno-Cavanillas A, Padilla-Ruiz F, Jimenez-Moleon JJ, Peinado-Monso CA, Galvez- Vargas R. Risk Factors In Falls Among The Elderly Acoording To Extrinsic And İntrinsic Precipitating Causes. European Journal of Epidemiology, 2000;16, 849-859.
9. Özden D, Karagözođlu Ş, Kurukız S. Hastaların İki Ölçeđe Göre Düşme Riskinin Belirlenmesi Ve Bu Ölçeklerin Düşmeyi Belirlemedeki Duyarlılığı: Pilot Çalışma, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2002;15,80-88.